

Szabadka, 1871.

BÁCSKA.

Május 6-án.

VEGYESTARTALMU HETIKÖZLÖNY.

Megjelen:

minden szombaton délelőtt.

Szerkesztő lakása:
Zombori utca, Reiskner-féle ház.

Előfizetési feltételek:

1 negyedévre	1 frt.
1 félévre	2 "
3 negyedévre	3 "
1 egész évre	4 "

Előfizetések és hirdetések felvételnek a szerkesztő lakásán, a könyvnyomdában és Zomborban Bittermann Nándornál.

Hirdetések díja:

Egy 6-hasábos petisors egyszeri beigtatása 6 kr kétszerinél kr. — Többszöri beigtatásnál nagy engedményben részesülnek.

Bélyegdíj minden egyes beiktatástól 30 kr.

Szabadka 1871. máj. 1.
A mi hiány, az mindig hiány s felkiáltó jel arra, hogy a mint erőnk-től telik segítségünk azon! Sok a javítani való az bizonyos — javítsunk azért, hol lehet a kellő időben, kellő módon s nem maradhat el a jó eredmény. Hasztalan minden törekvésünk, szökták mondani az emberek némely dolgokról — nem sikerül nekünk! Ez állítás nem áll, bölcészeti igazság: hogy a hatás — eredményt szül.

Más kérdés az: az eredmény jó vagy rossz-e? Jó tulajdonainál fogva az ember mindig a jóra törekszik — sokszor azonban eszközeit nem választja meg — vagy tán közönyösen viseli is magát; innen a rossz eredmény — vagy eredménytelenség. Hja — jó uraim a sült galamb nem repül a szánkba. A mai kor a tettek kora! Dolgozni kell! A dologtalanság, munkátlanság, bűn, melyet büntetni kell. Ha van valahol valamiben hiány, aza mi bűntünk s azért azon javítani legyen a mi erényünk is.

Ki elmulasztott tenni — tegyen most — jót tenni sohasem késő. Lapom 16-ik számában a házkénti koldulást eltörölni indítványoztam — nem tudom, szavam hatáságnaknál nem lesz-e a pusztában elhangzott szó, de mint értesültem, polgártársaim folyamodványt akarnak közgyűlésünknek benyújtani e tárgyban — mi lesz az eredmény nem tudom — de ismétlem ez alkalommal, miként csakugyan el kellene törölni azt, mint az ember önértetével — becsületével össze nem férő. Legujabban Kecskemét városa törölte el.

Jelen soraimnak célja egy ilyen más hiánynak a helyreítése. Alsóbb rétegről kezdem én a javítandók felhozását szántsándékkal, mert én az alsóbb népréteget tartom az állami test zömének s azt kell tennünk életre valóvá, erőssé, azt kell eszméletére, önértetére hozni, hogy ismerje fontosságát életünkben s minden jó lesz! Neveljük azért népünket, mellék célok itt soha se vezessenek, a köz mindig az egyesé fölött áll; különben nem csak visszahatást szül egyszerűen ez, de magát meg is bosszulja!

Ismertem egy jó öreg urat, szokott mondása volt: „Istennek utjait, paraszt ember gondolkodását emberfia ki nem tanulmányozhatja.“ Igaza volt! de a hiba miben rejlett. Ő maga visszatartó volt előtök — nem nyílt, úgy az is magába vonuló volt, sőt gondolván más rosszat is e tartózkodásban — gyanússá lett irányában. Így van ez most is s így lesz örökké, ha mi nem közeledünk hozzá — ha mi nem nyújtunk segítséget, hogy fölemelkedhessenek. Ne mondjuk, hogy a nép rossz.

Jó az, agyaghoz hasonló, melyet szép vagy rút alakra

gyúrhatunk tetszésünk szerint. Bennünk keressük a hibát, ha anéprosz — s bizonyárajó helyen tapogatózunk.

De mért beszélem ezeket? Tudja ezt mindenki — érzi ezt egyaránt. Igen! de gyarló természetünk hozza magával, hogy magunktól igen keveset szeretünk tenni — hozzá vagyunk szokva egy kis nógatáshoz. Miként a szél sokáig korbácsolja a tengert míg mozgásba hozza, úgy vagyunk az emberrel míg tetterőre ébresztjük.

E soroknak az a célja. Tette ébresztetni a képeseket, hogy neveljék a népet! Sokat tettek újabb időben e tekintetben a tiszt. tanító és tanár urak, de mi a csepp víz a tengerben? mi a szomj-szák egy korty ital? Nyújtunk mi a szomjazóknak mivel kielégíthetik szomjukat — tanítsuk, megnyire csak ismereteink által bírnak. Ézt megtettük s megesszük fogják mondani e sorok tisztelt olvasói csak jöjjenek, rajtuk nem mul el — ám a nép nem szeret tanulni. Nem áll uraim, az ember természetére hivatkozom: „mit nem tud, azt megismerni vágyik.“ Még egy mást is mondok, mi utalán ekkor felmerülő kérdésekre — felelet lesz: „az ember szegényen magvallani azt mit nem tud.“ Ezen segítünk uraim. Gordiusi esemő ez mit megoldani bájos — ketté vágni nem nehéz. Vetkőztessük le a nép e tekintetbeni szegényeztetését úgy hogy észre se vegyelmiként vezetjük. Ne vegye mondom merta nép tudjuk nagyon érzékeny — s ezt talán soh sem becsújtaná meg nekünk. Ám hogyan történhetik ez? Tegyük úgy mint az ismeretes „Boldogháza“ Gergely tamtója, menjünk a nép közé, hirtsük közöttük szét az ismeret — tudomány magvait — jó talajra fog abban találni. Miután ez megtörtént, miután érzeni fogja, hogy ő is tud valamit, azon vágy is fogja megszállani s lelkeben annak érzete feltámadni, hogy még többet is tudhatna. epekedve fog jönni ekkor a tudomány forrásához — s mi elégtültek s velők egyaránt boldogok leszünk.

Nem idea, nem ábránd esalóka kép ez! ha a tudomány a forró Afrika kopár homokjára s a zord észak fagyos tájaira tudott elhatni, hogy ne hatna népünk fogékony keblébe?

Csak tenni kell — a tett jutalma nem maradhat el.

Radits György.

Igazgatói jelentés a zombori takarékpénztár eddigi működéséről, előadva BARTHAL JÓZSEF igazgató által az 1871. február 19-én tartott közgyűlésen. (Vége.)

Helyi viszonyaink s forgalmi tökéknagysága könnyen érthetővéteszik: hogy az ingatlan birtokra adott köl-

csönök a többi üzletágakat jóval meghaladják.

Zombor sz. k. városban és főkép Bács-Bodrogh megye területén fekvő ingatlanokra adott takarékpénztár 1868. évben 146,540 forintot 1869. évben 316,320 forintot, 1870. évben 272,490 forintot, összesen: 735,350 frt, ebből visszafizetett 111,359 frt, maradt 1870. évi dec. 31-én: 623,991 frt.

Kétségtelenül szép forgalom — s jól esik tudnunk, hogy Bács-Bodrogh megyében egy takarékpénztár sem létezik, a mely ingatlan birtokra hitelezve a földműves osztálynak ily mérvbeni kisegítője lenne

A legnagyobb kölcsönösszeg eddig 14,000 frt, a legkisebb 100 frt volt; s az ezen üzletbeni átlagszám 834 frt 76 krt tesz, a miből ismét az tűnik ki, hogy a zombori takarékpénztár legnagyobb részt a kis birtokosokat — a kik a különben is drága földhitelezetekhez nem juthatnak — gyámolítja.

A visszafizetések legnagyobb részét évi részletekben vannak kikötve s a leghosszabb visszafizetési határidő 10 év, a legrövidebb fél év.

Hogy a földműves osztály az ezen kölcsönök által élvezett jótéteményt becsülhi is tudja, ezt fényesen igazolja azon körülmény, hogy 881 adósnak közül eddig csak három kellett beperlés útján kötelezettségük teljesítésére szorítani.

A takarékpénztár zálogkölcsönosztálya eddig nem felelt meg a várakozásnak s úgy látszik, az iparososztály még nem értette meg, hogy ezen üzletágunk tulajdonképen az ő érdekének előmozdítására van hivatva.

A kis városi, könnyen megérthető álszögyen egyrészt, a számos magán pénztárszerek versenye másrészt, akadályozta eddig, hogy a zálogkölcsön osztály, a szegényebb sorsúak érdekében, nagyobb mérvre nem emelkedhetett: azonban reményem, hogy ezen üzletágunk a közel jövőben nagyobb kiterjedésre fog hozni.

Zálogokra az 1870-ik év végeig 853 félnek összesen kölcsönözöttetett 12,897 frt 90 kr, erre visszafizetett 7,269 frt 80 kr s e szerint a zálogkölcsön osztályban 5,628 frt 10 kr van elhelyezve.

A legnagyobb, zálogra adott kölcsönösszeg 800 frt, a legkisebb 1 frt volt s így az átlagos összeg 36 frt 54 kr.

A 1869-ik évben üzletágaink közé felvett záloglag biztosított elfogadási hitelüzlet már is szép eredményt mutatott fel. Ezen, a legszolidabbak közé sorozható s a takarékpénztárak rendeltetésének leginkább megfelelő üzletben, eddig összesen 12 tekintélyes helybeli s vidéki birtokos és kereskedő van részesítve, a kiknek intézetünknel egészben 90,300 frt erejéig

van hitelük, a melyet azonban csak részben élveznek.

A váltó elfogadási hitelüzlet 1870. év végeig 91,540 frtot vett igénybe; visszafizetett 56,300 frt s e szerint még 35,240 frt volt a mult év végen ily módon elhelyezve.

A termelési viszonyok, gabonárak s kereskedés változásai intézetünkre is visszahatván, sokszor megtörtént, hogy a betételek mennyisége az elhelyezhető s töltünk kért összegeket időnként jóval túlhaladták.

Miután pedig a nagyobb pénzkészleteket csak néhány napig is, kamatvesztés nélkül nem tarthattuk, az igazgató-választmány az alapszabályok 108. és 109. §-ai alapján időnként értékpapirokat vásárolt.

Magától értetődővén, hogy mi a kis hazai értékeimket, u. m. magyar áll. vasuti kötvényeket, magyar földhitelezeti zálogleveleket, első erdélyi vasuti-, alföld-fiumei- és magyar-keleti-, az ország által biztosított vasuti elsőbbségi-kötvényeket vettünk s az intézet részére ezáltal kiaknázott legmagasabb kamatjövdelem mellett a magyar értékpapírok keresettségét s érték-emelését, esekély erőnkhez mérve, közvetve elősegítettük.

A zombori takarékpénztár fenállása óta 301,896 frt 68 krt fektett értékpapírokba; ezekből eladott 217,651 frt 68 krnyi kötvényeket s zálogleveleket s a mult év végén még 81,812 frt 50 krnyi értékű ilyenmű kötvények 94,500 forintnyi névértékben maradtak birtokunkban. Egyben megjegyzem, hogy ezen államvasuti- és elsőbbségi-kötvényeknek az 1870. évi dec. 31. bécsi tőzsdei árfolyam szerinti érték esökkenése 2,432 frt 50 krral, a tiszta jövedelemből, illetőleg az eddig eszközölt értékpapír eladásoknál elért 4,426 frt 35 krnyi nyereségből, levonatott.

Eltekintve, hogy ezen értékpapírok utáni 14,323 frt 50 krnyi kamatjövdelem törvényszerint adómentes, ezen tőkkeelhelyezés által még azon kellemes helyzetben is vagyunk, hogy pénzváltás idején, a mikor rendszeren a kamatláb a legmagasabb, mi a legolesőbb forrásokból nagyobb összegeket könnyen szerezhetünk.

Megelégedéssel említhetem, hogy intézetünk, fenállása óta még váltót nem fogadott el s az általa leszámított váltókat visszleszámítolás útján pénzzé tenni nem szorult meg; de volt eset hogy pillanatnyi pénzzükségleteinken pesti bankházak folyó számlában is kisegítettek s hogy mi, az év végével ily címen egy krajcárral sem tartozunk.

Ösmeretes önök előtt, hogy mi az első magy. által. biztosító társaságtól kertületi ügynökséget vállaltunk el; ezt nem annyira a biztosítások s díjbehajtások után eddig elért 312 frt

46-krnyi üzletdíjért, mint inkább az ökből tettük, hogy a fölünk házakra kölesönt élvezőket, tűzkr elleni biztosítási kötelezettségükre nézve, könnyebben ellenőrizhessük.

Végre jelentem, hogy hazafias kötelességemnek tartottam, a m. k. kamatos pénztári jegyek közreboesjtása tekintetében intézetünk közreműködését feljárnani, a mit a kormány által e végből megbízott magy. általános hitelbank szívesen fogadott.

Igaz ugyan, hogy az e tekintetbeni csekély fáradozásunkért díjt nem kapunk; de a felelőség is csak egyedül az igazgatót s pénztárnokot terhelve, mi azt, tekintve azon országos célt, a melyre az állami pénztári jegyek után befolyandó összegek törvényszerint fordítanak, szívesen viseljük s fáradozásainkat nem sajnáljuk.

Nem mulasztatom el, intézetünk tisztviselőit, különösen szorgalmukat, pontos s tiszta kezelésüket kiemelve, hogy meg ne emlísem; s meg vagyok győződve, hogy kötelességük teljesítésének öntudatát mi sem fokozhatjuk kellemesebben, mintha a most nyilvánított egyéni elismerésem az összes t. c. részvényesek egyhngu megerősítésében nyerne méltó kifejezést.

Az előadottak után legyen szabad azon meggyőződésnek adnom kifejezést, hogy, amint Zombor sz. k. város és Bács-Bodrogh megye közönségének megelégedését s pártolását a zombori takarékpénztár eddigi működése által kiérdemelte, ugy viszont a t. c. részvényeseknek a részvényenkénti 102 fnyi kamat s osztalékkal, vagy is 51%-nyi jövedelemmel megelégedve nem lenni, — algha van okuk.

A két és egyharmad év alatti összes pénztári forgalom: 7,502,068 frt. 94 kr. volt.

Munkásainkhoz.

III.

Mit tanulhatunk ipari tekintetben a külföldtől és mily jelentősége van ennek hazánk iparára.

Mit tanulhatunk?!

Mindent. —

Még csak majdnem primitív állapotában létező iparunkra nézve mint a külföld. —

Epen úgy kötelessége az egyesek mint az állam vezetőjének, a kormányának, hogy e részben lendítsünk az ügyön.

A külföldi iparos magyar egyletek azon sugarak, melyek termékenyítőleg hathatnak hazai iparunkra.

E sorok írójának volt szerencsége ösmerni derék magyar iparosokat, kik mint közönséges lakatosok jöttek Párisba s 3 év múlva mint gépészek utaztak haza, a mellett bizonyos francia finomságot viseltükben, s műveltséget vittek magukkal s azzá lettek egy szóval a mivé nem lettek volna ha otthon maradtak volna, habár hogy mondták volna, hogy extra hungaria non est vita. —

Vannak munkások, kik magyar hazánkban mióta az iskolát oda hagyták könyvet nem vettek kezükbe s midőn oly országba jönnek hol a nyelvet nem értik először nyelvtant, — s azután újságot s végre részoknak mesterségükbe vágó dolgokat rajzolni tanulni s ezzel összekötött munkákat olvasni. Sőt többet mondok. Jules Simon ki még Páris körülvétele alatt is iskola fölállításáról gondolkozott, — egy, egész Páris körülfutó munkás iskolákat létesített, melyekben munkásokat nemcsak hogy ingyen tanítanak, de a szorgalmas tanulóknak év végével gyönyörű díszkötésű munkákat osztanak, mely nagyszerű ünnep ez Párisban gondolhatjuk magunknak — a nagy erkösből nem volt hely, mult év Junius hóban, mely be ne lett volna töltve! több mint 10 ezer néző volt jelen. Egy szóval tekintve azt, hogy miután a nagy európai közművelődés, mozgalommal együtt akarunk haladni úgy kötelességünk iparunkra gondolunk!

Páris a finomság és eleganciára megtanít az ipar terén s amellett művelődést tanít, — London leginkább a nagyban és durvább cikkekre tanít, — Németországban e kettő össze van kötve, az egyik épen úgy mint a másik utánozva van.

Mindenütt tanulhatás kínálkozik, melyet ha életre való nemzet vagyunk s ebben nincs kétség — meg kell ragadnunk, mert különben a comfort életmód, — a jólét, nem fogja hazánkban sátorát fölírni, nem fog hozzájuk eljutni.

Minden magyar polgárnak erkölcsi kötelessége azoknak, kik a haza földterületén kívülről dolgoznak, figyelmét ajándékozni és mennyire tőle telik a magyar iparos egyleteket segíyezni, — „Bácska“ egyik földadatává tűzte ki e részben is működni, mennyire fölünk telik mindent megteszünk a külföldi magyar iparos egyletek érdekében. — könyv vagy pénz küldeményeket ezen egyletek részére átvesszük egyszersmint azon iparosainknak, kik még némely dologban talán fölvilágos-

sítást kívánának szívesen szolgálnunk, tekintvén összekötöttségünket a külföldi magyar egyletekkel, minden kívánnak eleget tehetünk.

Hoós Dezső.

Közművelődés, iskola.

Valami a nevelészetből.

Örömmel tapasztaltam, hogy kedves „Bácska“ lapunk mely áldásként terjeszkedik el kedves alföldünk rónán; sok egyéb hasznos mellett a nevelészetet is foglalkozik; és amidőn egyrészt a közérdeket minden oldalról szolgálja és képviseli öhajtván, másrészt azonban a közjólétet művelődés, és fevilágosultság által azt még alapjában, — tehát nevelés által előmozdítani törekszik. Ezerszeres ok ez tehát arra nézve hogy lapunkat egyenlő — szellemi és anyagi pártolásban részesítsük. Miért hagyjuk tehát mi, a pedagógia emberei a munkát megilletőt parlagon? Mi! kik hivatva vagyunk a népjólétet közvetlenül példa és hasznos oktatás által előmozdítani. — Mondja el kiki nézetét, tapasztalatait, e lapok hosszú mértékekre közvetlenül szolgálnak.

Tegyük mindnyájan! kérdezzünk! feleljünk! tanácsoljunk! Közölje mindenki tapasztalatait élményeit. A földműves, a kalbár, a kézműves ép úgy mint a népnevelő stb. Beszélgesünk, mindenkinek megvan-e vagy ama szakmában az érdeket érdekelhető tapasztalatai, élményei melyek a közjólétet kisebb nagyobb mértékben előmozdítják. Karoljuk fel e kedvező alkalmat mely után oly régen epekedtünk; sőt talán sok közülünk pirult is azon öntudatban, hogy nekünk is más polgárusultabb város vagy megyéhez hasonlóan közönyünk nincs. Ime most itt van! hozza meg kiki tehetőséghez mérten e mindenkit érdekelhető magasztos ügynek szellemi és anyagi áldozatát és e kedves lapunk nemesak növekedni és gyarapodni fog; hanem véle együtt mi is, és velünk együtt e haza melynek jóléte, jövője, és nagysága a miénkkel elválaszthatatlanul szorosan van egybefűzve.

Mielőtt más tárgyról, talán e bérces bányavidék életviszonyairól vagy más egyébről, mi e lapok t. olvasóit szinte érdekelhetné *) szólnánk; célszerűnek sőt szükségesnek látom saját szakmámról, tehát a nevelésről amennyiben az a szülőket általában érdekelheti, elmondani egyet mást. Tanítók, nevelők előtt ugyan alig mondok valamit újat, mert úgyhiszem, hogy ezek az alább közlendőket már rég magukévá tették. De bizony állíthatom, hogy nem minden szülőről, mint gyermeke első nevelőjéről, lehet ezt elmondani, főleg, — de mondjunk ki tisztán kedves szülővárosom Szabadka és annak környékén lakó szülőkről nem; ahol a népzöme, hála a nemes képviselő testület újabb intézkedésének most már igen, de ezelőtt általánosabban nem igen részesült a nevelés boldogító áldásában. Ily előzetörékvő korban időszerűnek vélem tapasztalataim és véleményemet e lapok t. olvasóival megismertetni. Szülővárosom bajai utcában növekedvén, mint gyermek sokszor oly botrányos eseményeknek voltam tanúja; melynek hord-

* Bizonyára. Szork.

erejét egész terjedelmében csak most visszaemlékezve vagyok képes felfogni. Ugyanis népünk még egyrészt az ősi szokáshoz ragaszkodva, — mindent áldomással kezd és azzal végez. Ez ugyan nem volna baj! Egy más szokása is van még, a mi szintén nem baj. Ugyanis azt tartván, ha egész héten szorgalmasan, talán távol a tűzhelyétől dolgozott, az egy szünnapot vagy is vasárnapot, jobban vagy boldogabban nem töltheti, mintha kedves ő. éivel, barátjával, komájával bizalmasan családja körében a zöld kancsót köszöntgetve vigadva szörpölgetik a buckai piros bort; melyből azután legtöbbször több jut ki egynek egynek mint a mennyit már különben edzett gyomra és feje elbirna. Ez ellen ismét nem lehet kifogása senkinek sem; mert ha valaki képes magának saját szorgalma által a szükséges kívül a hasznost, továbbá a kényelmet, és végre az élvezetet is megszerezni, az ily ember méltán töltheti úgy, a mint neki tetszik az egy Istenül szabott nyugalnapot, vagy ha úgy akarja még a hétköznapiakat is. Hanem, igen az ezt legtöbb esetben követő léleksújtó és hajmeresztő tragédiák ellen lehet kifogása minden embernek kinek kebelét nemesebb érzések táplálják. Sokszor esupán bravourból is, annélkül, hogy a buckai a kívánt hatást — gyakorolta volna tehát tetteiből oly tragár, ocsmány, minden nemesebb érzést sujtó kifejezésnek, káromkodásnak, veszekedésnek lehet tanúja az ember, hogy oly ember is kielőtt ez nem újság, amennyiben ha a buzgóság őt is utoléri néha, hasonlóan cselekszik, — szintén tudorral fordul el tőle. Ily ember előtt semmi sem szent, tehát azon ártatlan gyermeki szív sem mely őt az utca esetleg bántja, vagy otthon szájának mond. Számítalanszor azonban tanúja még, egy egy ártatlan gyermek oly szavak és tetteknek is, melyek nem a buckai vagy más rozsz indulat szüleményei ugyan, hanem azoknál tán még rosszabbak. —

A jó szülők vagy rokonok gyengédségből, pajzanságból, vagy más hasonló érzés által ösztönözötve tehát jó kedvből, oly kifejezéseket és tetteket engednek meg maguknak, mely miatt egy felnőttebb tanu előtt pirulának ugyan, de a gyermek számba sem veszik; gondolván hisz az még oly kicsiny mit sem tud és ért.

Csalódló jó szülő! ha azt gondold, hogy azon ártatlan kis gyermek aki még a mama szót tán még nem is, vagy csak alig rebegheti el kis ajkán, mitsem figyel, tud és ért. Hévvél ragad meg ő minden alkalmat mely érzéscire hatást gyakorolhat, hogy ez által fogalmait bővítse és gyarapítsa. Kellő fogalma ugyan még nincs az egyszerű látott, hallott, vagy érzéscire valamelyikére befolyást gyakorló dolgokról, de mondj tégv valamit csak nehányszor és figyel meg gyermeked arcát észreveheted azon benyomást melyet tettetted vagy szavad ezen még viasz puha lélekre tett, vagy gyakorolt. Hetényi szerint: „Soha sem oly munkás az emberi lélek mint a két első évében földi életének; úgy, hogy ha olyan lépesőként menne elő mindig, mint ezen kezdő években csodás nagyságra emelkednek. Milyen sok fogalmat, képet gyűjt ő ekkor magának; hányféle benyomások érdeklilik nyílt érzékeit! úgy, hogy második év végével már beszélni kezd, mely megszólalás már a fogalmak bőségét szabatoságát mutatja. Hogy s mi által képezetett amaz eleinte csak növényi anyag, azon szellem nagyságra? Tán szóvali tanítás által? épen nem, hiszen

TÁRCA.

Dalmát népdal.

II.

Ha áldozik a nap és az éj közelget,
Kedves rózsám akkor felkeres engemet,
S szól: angyalom
Ragyogó esillagom!
Mit más nekem?
Érted élek kincsem.
Kedves anyám
Ha így szólhok hozzám,
Mit tegyek én,
Mit tegyek ugy szegény?
Ne beszélj hát
S minék is beszélni,
Ha nem tudok
Rózsám nélkül élni?

III.

Hallgatagnak látni
Édes nekem téged;
Ám édesb hallgatni
Gyönyörű beszéded.

Mért nem virágozol?

Fehér rózsá kérdlek,

Mért nem beszélz kincsem

Te szerető lélek?

Radits György.

Bécs-Ujhely, 1871. ápr. 30.

Zrinyi Frangepan ünnepély.

„Az egyetemi magyar club“ és „a bécsi magyar egylet“ elhatározták a ket vertami ket százados emléket a kivégeztes helyén megállítani.

Ápril 30-án reggeli 7 óraker a déli vaspálya udvarán csaknem kizárólag magyarul lehetett beszélni hallani.

A bécs-ujhelyi vonattal mintegy 60 Bécsben lakó magyar utazott.

Fél 10 óraker délelőtt megérkezvén, azonnal azon helyekre zárandokoltak magyarjaink, hol meg emlékek maradtak a multból; a kivégeztes hely, hol most sörház van s egy az 1834-ki tűzvész alatt, elveszett eredeti márvány táblát egy a falba vésett főirat helyettesíti, — a helyett hol el vannak temetve a nagy templom oldal falában, állítólag a templom mellett voltak eltemetve egy kőhalmaz alá honnan Zrinyi Péter és Frangepan Ferenc később tettetett a templom falazatába, a mely helyen egy kő tábla latin felirattal adja tudtul, az itt nyugvók neveit és pár szóval gyászos történetüket.

Midőn e helyre érkeztek a magyarok már a horvátoktól, kik námtegy 30-án szintén átjöttek Bécsből — a sörkötéljára fölött egy babér koszorú függött vörös — fehér — kek színű szalaggal földszítve. Mintán itt s amott a fölirat a nagyobb rész leírta volna; az archívumban mentek, hol bennünket magyarokat érdeklő tárgyak vannak lerakva a többi között: egy Corvinus Mátyás által a bécs-ujhelyi polgároknak adományozott nagy arany bíl kom, Corvin areképe, egy olaj festmény mely Zrinyi s Frangepan letejeztetését ábrázolja, a pallos melylyel Zrinyi és Frangepan letejeztettek stb. mindezeket miután szorgalmasan megvizsgálták volna egy kissé a városban elszedtek; a város környéket és más helyeket megtekinteni p. a Mária Theresia által alapított s híres katonai akadé-

miát, a melynek fekvése és kertje igen gyönyörű stb.

Fél 3 órára délután volt kitzve az ünnepélyesség megtartására.

Már egynegyed 3 óraker majd nem mindenki az egyletek részéről jelen volt az „arany szarvashoz“ címzett vendéglőben s több Magyarországból ez alkalomra érkezett vendég.

Fél 3 óraker pontban megkezdett a következő programmból álló emlékünnep: A magyar egylet dalárdája szép összhangzattal és művészesen adta elő a szótatot; azután a magyar egylet elnöke Muraközy úr egy szép, tartalomdús beszéddel megnyitá az ünnepélyt usán ismét egyének Papp úrtól egy ügyes gyászadal ezen alkalomra szerkesztve, Bötös Lajos úr tartá az emlékbeszédet jellemezvén a multat, e többi között ezen eseményre vonatkozólag melyet ma ünnepeltünk a következőleg nyilatkozott: nem mindenkori és minden körülmények közt gyalázat a bitófa és a kivégeztes, hanem valamint a golgothai kereszti szent és tisztelt úgy van ez azon férfakkal kiknek emléket ma újjuk meg igen hatásos beszédét eljen a havával végzeven a dalárda a Hymnust éneklé, Wlassich Gyula úr Szász Károly „Drága Csontok“ című költeményét elszavalván, a Dalárda a Szózat második versét éneklé, — végül Hoós Dezső a bécsi egyetemi magyar club elnöke a mult dicsőült férfainak nevében megkö-

most vissza-
ni. Ugyanis
szokáshoz
kezd és
baj! Egy
zintén nem
dolgozott,
ot, jobban
intha ked-
bizalmasan
szövegét
ros bort;
ki egynék
ben edzett
ismét nem
t ha valaki
tal a szük-
a kényel-
egszerezní,
gy. a mint
nyug-
a hűköz-
több eset-
több tragoe-
embernek
táplálják.
külül, hogy
rolta volna
y, minden
ek, károm-
tanuja az
tt ez nom
t is utol-
szintén
tött semmi
meki szív
ulja, vagy
szor azon-
gyermek
k nem a
üleményei
abbak. —
gyengéd-
nőle érzés
ből, oly
meg ma-
tam előtt
t számba
ly kiesiny
gondolod,
akik még a
csak alig
gyel, tud
en alkál-
hat, hogy
tsa. Kellő
tót, hal-
befeolyást
amit csak
ked arát
ett tetten
a lélekre
it: „Soha
mint a két
ha olyan
int ezen
elkondók.
ő ekkor
ördeklik
év végé-
alás már
mutatja.
z eleinte
gyságra?
a, hiszen
gen gyó-
üzve az
jd nem
volt az
lőben s
érkezett
detett a
mep: A
ngzatt l
zután a
gy szép,
nepélyt
ügyes
Éötvös
mezvén
ményre
követ-
és min-
tőfa és
lgotha
z azon
k meg
végez-
lassich
ontok“
árda a
il Hoós
elnöke
megkö-

még a beszédből mit sem értett. Mi által tehát? a látott hallott, szagolt, ízelt, tapintott dolgok befolyása segédelmével.

Ezen körülmények az első és leghatalmasabb nevelők; ezeknek mindenható ereje adja az alakot a gyermek parányi lelkére melyet soha egészen leterelni nem, de másolni is nagy bajjal lehet.

Line jó szülő már ezen adat is eléggé meggyőzhet, hogy mily káros befolyást gyakorolhat a néha meggondolatlan szó vagy tett ez ártatlan gyermekre kebelre.

(Folyt. köv.)

Egészség-ügy.

A meghülés.

Dr. Wiener S-tól.

A emberi test nedves levegőben nem hűl meg, mert az elpárolgás hiányozván, a helyi meleg visszamarad a testben, míg a száraz levegő hővezetőképességét így meghűlést okoz. Ha magas hegyeket mászunk meg s a testnek ezen megerőltetése által izzadási hőjünk, rendszeren köpenybe burkolóztatva vagy valamely szobáscsukában várjuk meg a test elpárolgását, nehogy a száraz levegőben hosszabb időzvény, meghűlésnek tegyük ki magunkat; ha ez azonban némelykor ezen elővigyázat elhanyagolása dacára még sem történik meg, annak oka abban rejlik, hogy a hegyről lejövén ismét nagyobb mozgást tesz a test, mi által annyi meleg termelődik, hogy az előbb elvesztett mennyiség helyrehozható.

Nem egyszer tapasztalhatjuk, hogy hideg napokon sétálván, hamarabb átmelegszünk mint meleg napokon, midőn az idő esős vagy ködös. Mindenki ismeri azon kellemetlen érzést melyet oly levegő okoz, melyet közönségesen nedves hidegnek nevezünk. Elpárolgási hideg ilyenkor nem hat a testre mint hideg mint említve volt, elpárolgás nedves levegőben vagy igen csak a ruházatra leverődő nedvesség az, mi hűtőleg hat a testre. A ruházatnak — hogy a külső hőmérséklet megőrizze — a test melegével egyforma hőfokkal kell bírnia és hogy ez így is van, észreveszünk minden levegőzést; azonban nem minden anyag szükséges egyforma melegmennyiséget, hogy testünknek hőfokát elérje; a víz például célra igen nagy mennyiségű meleget igényel, úgy: hogy 0-tól 80 R. fokra hevítessék 33-szor több meleget igényel mint a higany, 3-szor többet mint az üveg, 3¹/2-szer többet mint a száraz lég; könnyen megérthető tehát, hogy testünknek sokkal több meleget kell kifejtenie, hogy a leese ködötől átmedvesült ruháinkat megmelegítse, mint száraz, habár hidegebb levegőben is — s ámbár az elpárolgás az így nedves hideg levegőben meg van is gátolva, az ez által visszatartott meleg mégis sokkal ekelelyebb sem hogy a környező nedves ég melegelővonási érzését csökkenthetné. A nedves levegő azonban nem tartalmaz mindig látható lebegő vízcsepkeket mint a köd, gyakran gázalakú láthatatlan vízzel van az telítve, mit csak a hőfok csökkenésével veszünk észre, midőn ez hidegebb edényekre apróbb hólyagosa alakban leverődik. Ilyen nedves levegőt a legmele-

gebb nyári nap is hozhat, de ez nem fog bennünk hidegségi érzetet kelteni, sőt ellenkezőleg nagyobb fokú meleget. A vizgát nem verődhet le meleg ruházatunkra, de azért gátolja az elpárolgást a már telített levegőbe s ez által visszatartja a helyi meleg elvezetését. Legnyomasztóbb ránk nézve a nyári hőség nedves levegőben akkor, midőn az a vihart szokja megelőzni.

De nem csupán bőrképződés által veszítünk belső melegünkkel. Mindenki tapasztalta, hogy ha egy hidegebb üvegre lehelünk ez gyenge cseppecskékké telik meg; mi tehát oly nedvességet, melyet a tüdőnk a levegővel a vérbe szívunk, ki is lehelünk; ezen belső elpárolgás is vezet el annyi meleget, a mennyi a beszűzt nedvességnek párává változtatására szükséges. — Minél szárazabb levegőt szívunk be, a tüdőnkben az annál nagyobb mennyiségű nedvességet vehet föl és annál nagyobb fokú meleget türelhetünk el. A szabad lég, különösen a hegyi lég jótékony hatása részben innen magyarázható, mert a magaslatokon a lég szárazabb szokott lenni mint völgyes és lapályos helyeken hol köztudomás szerinti a mindig nedvesebb levegő az egészségnak ártalmára van.

Nagy fokú szárazság azonban a bőr és tüdőnk elpárolgását oly igen fokozhatja, hogy a test maga is egészen őszeaszik; ekkor belső melegünknek épen oly türelhetlen érzete támad, mint a legnedvesebb zivatarhőségben, mert az elpárolgás szintén megszűnik az által hogy a külső forróság a testnek minden elpárolgandó nedvességét elvonta és ez haszontalan törekszik a belső elégtelést által új nedvet előteremteni.

(Vége köv.)

Elemi csapások.

Lapunkban új rovatot nyitunk „Elemi csapások“ cím alatt. Ezen rovatba felveszi szük mindazon dolgokat, melyek a közjó kárára vannak — akár egyes városot, vidéket, akár az egész országot vegyük tekintetbe.

Ez alkalommal ezeket számítottuk ide: 1-ször. A májusi nagy hideget, mit valamennyien éreztünk.

2-ször. A miről a „Jász-Kunság“ érdemű szerkesztője helyesen vezérelte t. i. hogy a vidéki lapok nem kapnak cserépdányt a fővárosi napilapoktól, mi a vidéki szerkesztőkre hat sajtólag.

3-ször. Hogy Szabadkán egy második hetilap keletkezik. E leendő lap leendő alapítóiak csak azt vagyunk bátrak mondani, ne használják fel az emberek jóhiszeműségét s előtök olyan dolgokat, né beszéljenek miiket önmagok sem mernek elhinni: azt ugyan is, hogy bennünket egyesülésre szólítottak fel. Igen is szólított egy hirdetőmennyféle mellékletből, a minek nyomtatási költségeit is lapunk hordozta volna; de meg van annyi eszünk, hogy mások vállalatának költségeit nem akarjuk vállalkunkra venni. Mondják inkább, hogy az egész „üzleti“ dolog s ekkor nem fog neheztelni senkit ma mai időben minden: „penz,“ ergo minden „penzért“ s ekkor vállalatunknak még érdeme is lesz, ha t. i. ily érdeklődő indulva meg is valamit találunk hozni a közjó oltárára. Egyelőre a csapásokból emnyit.

Egyveleg.

(Sz. Márk és a kőművesek Zágrábban.)

A múlt kedden volt Márk napja, a midőn a kath. egyház buzászentelési kömnecetét tartja E nap csak az egyháza nézve ünnepe s a munka nem szünetel. Zágrábban azonban e napon a kőműveseket dacára annak hogy a plébánostól felmentést kértek, nem engedték dolgozni, miért is most a kőművesek céhmester és két építész az „Agrarier Zeitung“ kérdést tesznek, kim keressék az elvesztett munkanap által szenvedett kárunk megéri-tését: sz. Márk-e vagy a plébánoson?

(A honvédménház ügye valóságos küszöbén áll.) A honvédménház ügyében kiküldött bizottság a kiscemelt 3 hely n. m. Pesten a köztársaság honvédelmi 4000 négyzetes telek, melyre még építeni kellene. Tétésben a gr. Hugonay-Pacacsi-féle kastély és végre az aszói kastély, ezen 3 hely közül az utolsót ajánlja megvételét végett.

(Az új földhitelezés.) A gr. Szapáry Antal és érdektársai által alapított földhitelezési alaptörvényét bécsi lapok házi műlora teszik, mely töké már teljesen biztosítva volna. Az új intézetet Kautz Gyula rendezi be.

A földművelési miniszterium által hazai dohánytermelés előmozdítása céljából a múlt évi dohány termelésből f. évi ápril 21-én rendezett kiállítás mint mennyiségre, mint minőségére nézve örvendetes haladást tanúsított s úgy találtatik, hogy hazai termelőink már versenyre léptek a dohány már eddigi hiányait beismerve, annak okosabb kezeléséi módjához fogtak.

(Nem nagy vendégszeretet.) A „Kecskeméti lapok“ írja: a Pálffy nevű viselő 14-ik számú huszárezred közlelőb vonult Kecskeméten át Nagyváradra. Kecskeméten sok baj volt elszállásolásukkal, mert néhány, a katonatartásra kötelezett polgár képes volt istállóját is elrontani, csak hogy a katona be ne köthesse lovát. Ily dolgok annyira fölzúgatták a tisztikar egy tagját, hogy az országgyűlést kezdte szidalmazni, miért hívta be őket, mikor nekik olyan jó helyök volt Németországban.

A versaillesi hadesapátok múlt hó végén ismét komolyan elkezdtek hadműveleteiket a felkelők ellen, azonban ámbár az Issy, Vanves és Montrouge erődök romhalmazzá lóvtak. Páris bevétele, mégis sok akadályra találandó midőn a felkelők torlaszok legnagyob részét a déli bejáratokon van építve és ezeken túl még a Szajna, melynek tulsó partján van a felkelők tulajdonképi széke: Mounarte és Belleville. Angliában a legközelebbi időben kabinet krízis várható, a parlament feloszlatása nem valószínű.

Különfélék.

„Azon tisztelt negyedéves előfizetőink, kik a második negyed eddigi számait elfogadták s még elő nem fizettek, kérek tőlük hogy azt mi hamarabb eszközölni sziveskedjenek, hogy kár ne történjék kiadóhivatalunknál.“

* Follinus János derék színigazgató, kit közönségünk több ízbeni ittléte alkalmából már ismer, vasárnap, folyó hó 7-én egy előadást szándékozik adni keresztülutazó társaival. Ajánljuk művelő közönségünk pártfogásába.

** Szemere utazásában írta, hogy Menteli a magyar Diogenesnek nem lesz többé mássa. Irta, de nem írta volna ha hallaná hogy nálunk egy nő midőn a vonat megérkezik, így beszél: Etoga, dosoje, da iser, itten van megérkezett angekommen P-né, nézze meny-nyi passasier néz ki abból a sárgából. (Megjegyzendő a sertes vívő vagonokra mutatott, hol a röfögő utazók valóban sokan voltak).

** Ugyanezen nő, midőn egy más alkalommal szolgáló a nyújtófát veszekedés közben elrontották így szolt a hozzá menő P-néhez: Schau nur, diese obeseniyák, hamisz egészen tönkretették mein nyújtófámat.

** Apr. 19-én volt a kereskedő ifjak egy része által rendezett táncvigalom. Lát-szott hogy egy rész adta, mert a terem kongott az ürességtől. Mit szólnak a rendezők a deficithez nem kérdezzük.

** Hogy Palitony mind az étel mind az ital drága azt értjük; de hogy annak a rossz borknak — mit magyarainak keresztelték — 50 krajcar az itéje, sehogyszem értjük, mondom nem értjük.

** Az ó-kauzusi kertlethen folyó hó 2-án volt a köveválasztás. Az eredmény az, hogy Hoós Ferenc honvédszázados 196 szavazattal követnek választott Simonyi 88 szavazata ellenében.

* A követválasztás megtörténvén Hoós párthívei nagy lakomát esaptak, Simonyi Iván párta pedig esendes, de azért tekintélyes „tort“.

** Május hó 30-án lesz a gymnasiumi ifjuság táncvigalma „Majalissa“ Palitony. Sokan epedve várják előjött, mert az ifjuság vigalma szokott legsikerültebb lenni. Ki élvezetet akar találni a napon, ki kedélyesen mulatni obajt — mind mind megtalálhatja itt. Nem hiába, fiatalág az élet, az élet pedig minden.

** Május elsőjén nyitattott meg a palitonyi fürdő. Azóta minden nap hapható melegfürdő. A fürdőhely megnyitása 14-én lesz.

** Ad vocem: május első. Május elsőjén a jelenben nálunk állomásozó zombor városi zászlóalj (talán 5 ik) tisztjei mind Palitony voltak. Kedélyesen tolyt az ebéd, miközben egy kis toast még inkább fűszerezte az, látszott rajtuk, hogy magyarok. Mi őszbecsavarodott honvédek, így szolt az egyik kinek sajnáljuk, hogy nem írhatjuk ide nevét, kik sok viszontagságot kiállítottunk már, kiktől elvettett a kard, am most vissza adatott éltessük felséges királyunkat. Hatalmas „éljen“ hangzott reá. Egy egészen tiszteletre méltó ősz százados, Gelich ezredest s Kuzmanovics parancsnokot éltette! Feljegyeztük e dolgot, mert példaadólag egészen szépen, patriarkalisan mulattak.

Felelős szerkesztő Radits György.
Főmunkatárs Hoós Dezső.

szövegén a részvétet (mintegy 80-an fölül voltak jelen) még pár szóval megérintvén a multat s a jövőre nézve tanu mányt kíván meríteni, bezára az ünnepelet, amelyet banquet követett 6 órakor pedig az egész karavan ismét vissza utazott Bécsbe. X.

Bács-Bodrogh megye helyeinek magyarazata.

E cikksorozat Reső Ensel Sándor ügyvéd s jeles tudósunk nagy munkájából vétett, mely Magyarország helyneveinek magyarazatával foglalkozik. E munka részint nyomtatásban (eddig 2 füzet), részint (a legnagyobb rész) még kéziratban. Mi szerencsések voltunk a fent említett tisztelt tudós úrtól lapunk számára a Bács-Bodrogh megyét illető részeket (azokat is, melyek még kéziratban vannak) meggyerni.

Időrel időre, amint a tisztázás halad — alphabeticus rendben fogunk hozni közleményeket.

Ada magyar és szerb m. város. Kelet népeinél nőnev, jelentése „szépség.“ Rege szerint itt védlelek lakott „Ada,“ kihez egy magyar s szerb járt: mindkettő esdeklött a nemű szerelméért, de ez felett: én az elkövősséggük vagyok mátkája, nyújtások egymásnak jobbotokat, legyetek elválaszthatlan barátok, s atok arra ki valaha kézfogásokat egymástól elválasztani akarná, ezzel a védlelek elűnt, s lakhelyén a magyar és szerb testvérek telepet emeltek Ada tiszteletere.

Az ada szónek több nyelven van különféle jelentése.

Bács. Dalmát mezőváros. I. István idejében mar derek várral bírt, s nevét ezen 1703-ik évben székhelyűtött vártól nyeri, s ez ismét egykori ily nevű építőjétől. Horvath Istra szent Bács oly magyar keresztnev, mint Somogy, Bihar, Tihany stb. Régi magyar jelentése: öregbik, s eredeti értelme: szamato juhász. Mndszeny A. szerint: magyar elemek s bazát elfoglatván, valamely Bács nevű főur telepedett itt meg, s itt várat építtvén, a hely rola nevezetett el. Rumi szerint e helyen Battiana római város fekiült, mely szoból jött: Baesiensis, Bács Battiana emittetik Pannoniában egy Justinianus idejében elő római költőtől is. Lázius Bács nevet Bathu gallus neptől származtatja, kik a beköltözés ideje előtt már itt tanyaztak. Bács nevet több hely s tárgy visel. Székelyföldön a juhásztorokodásból elő oláht hívják Baesnak. Bak 1289. évben. Bach 1219-ben var es megye. Bacha 1289-ben stb. Bacsmege régi neve „Bach“ s ezt egyik „Bak“ másik Bacsnak mondta ki.

Bácsújfalu. Hajdan Érsekújfalu; neveztek széncsemeke is. Érseknek birtoka volt. Nevet onnan kapja, mert Bacsához egy órányira építkezett újonan.

Baja szab. m. város. Elnevezetését illetőleg a vélemények igen elágazók. Cirusz F. tanár erre vonatkozólag a bajai gymnasium 1858—9 évi értesítvényében

ezekeket mondja: Tudós Pavich híres történelmi kutató többször említi, hogy Baját hajdan Franco villának neveztek és ez nevelék rómaiaktól, mások a galloktól származotnak tartják előbbiek véleményök igazolására felhozzák a petőszőlőkbei onladekot, s az ott talált régi pénzeket, és a korstól mintegy 13 földre eső sáncokat. Ezek azonban mind nem bizonyítják még cáfolatlanul Bajának római eredetét, mert a régi pénzeket illetőleg, azok többnyire I. Ferdinand I. Leopold s Mária Terézia korából valók. De ha volnának is e pénzek kozt itt ott rómaiak, ezekből sem lehet mindent követ keztenni mert hisz ezekhez az itt lakók kereskedelem útján is juthatnak. A sáncok is csak azt bizonyíthatják, hogy e hely közel esett a római határhoz, miutan tudjuk, hogy a rómaiak birodalmokat sáncok kalhatartáltak el. A kik pedig Baja elnevezetését a galloktól szeretnek származtatni, azt állítják, hogy e neptaj Batazék és Bata közt jött volna át a Dunán, s szállta meg a mai Bácsmeget. De ki merné a Franco villa elnevezetést ily bizonytalan dolgok mellett 2000 éven túl keresni? A Franco villa elnevezetést legbiztosabban a nagy Károly alatti frankoknak lehet tulajdonítani. Egyébirtant bárholonnan jö jön is ezen elnevezés, annyi bizonyos, hogy IV. Béla által 1230-ban honunkban letéleptett, s „Provincia ungarica“ nevet nyert szerzetesek közül néhány tag 1260-ban Baján létezett s ezek hátrahagyott jegyzeteikben Baját mindenütt Franco villának nevezik. Mai elnevezését illetőleg Schönberger ez többek-

től támogatva az avarok híres Baján nevű khánjától származtatja, kinek Kis-Sumárnál vára lett volna. Mások akarják tudni, hogy a Dunának egykor a Potó szőlők alatt létezett „Bai“ nevű kikötőtől nyerte e hely nevét. Sőt vannak, kik annyira mennek, hogy a név és tájhasolat alapján a Nápoly melletti Bajától (Catseldi Baja) származtatják nevét. Amde mindezeket légből kapotaknak lehet bátran állítani: mert Baján vezérnek itt történt meglepedéséről a legtöbb hazai író hallgat. A „Bai“ szótohi elnevezetés csak gyanításon alapszik. A „Casteldi Baja“ val pedig összehasonlítani, s innen venni nevét valóban neveléses; mert az hogy Pliniusnál egy helyütt az előbb említett hely „portus bajanus“ kitéllettel jö elő, még nem ok e városnak Baja elnevezetésére Igaz hogy Baja, mint a telecskai magaslat végső pontja nem megvetendő látképet nyújt a szemlélőnek, de kinek jutna oból eszébe a képzelt hasonlatosságból eredhető elnevezés. A város mai elnevezetését leghatározottabban lehet a Vaja s folyótól származtatni, mely annak határát képezi. Ennek igazolására szolgál az hogy a XV. század közepén Vaia és Bajó felváltva használtatik. Ezen átváltozás ép ugy történhetett, mint Buda-Vuda, Bodrog-Vedrog stb. Ennyit Cirusz úr adatai után, melyek után áttérünk Pesti Frigyesnek ugyan e tárgyban tett értekezésére:

Hirdetés.

Melyszerint alulírott végrehajtó bíró részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Halbrohr János telperesnek és Flekenstein József és Héli Jakab alperesek elleni o. é. 320 ft tőke, 100 ft kötbér s egyéb járulékaik kielégítése végett folyó évi április hó 5-én eszközölt végrehajtás alkalmával bírói zár alá vett ingóságok; — és jelesen:

- egy pej kanca h. jobb N 9 billeggel;
- egy pej papíraló hóka két ballába kesej h. jobb J D billeggel;
- egy vastengelyű parasztkocsi;
- két lóra való szerszám;
- 5 lánca tisztabuza vetés
- ugarföldbe vetve
- 3 lánca zab vetés és
- 2 lánca árpa vetés

Maurer Cecília sebesityi szálláson

Összesen 575 forintra felbecsülve, bíróság foglaltatván le, felhívtnak tehát mindazok, kik a fent elősorolt ingóságokra s tekintve függő termékekre nézve tulajdoni igény avagy előbbbségi jogokat érvényesíteni vélnék, igénykereseteiket a jelen hirdetés közzétételétől számított 15 nap alatt, előbbbségi bejelentvényeiket pedig az árverés kezdetéig, hátrá külön értesítést nem vettek is, alulírott végrehajtó bírónál írásban annál bizonyosabban benyújtani el ne mulasszák, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván — egyedül a vételár fölöslegére fognak utasítottani.

Egyidejűleg az igénykeresetek elmaradása esetében az ingóságok elárvereztetése tekintetéből árverési határmárpul folyó évi június hó 5-ik napja reggeli 9 órája a városlátnál kitűzetik, s miről a venni szándékozók azon hozzáadás-sal, hogy minden tárgy kész pénz fizetés mellett fog eladatni, ezennel értesítetnek.

Szabadkán, 1871-ik évi április hó 12-én.

Thésits Zákó,
b. végrehajtó.

3087
1132 gsz.

Árlejtési hirdetmény.

Szabadka szabad kir. város gazdasági ügyosz tálja részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint 25 darab nyári zubbonynak — a városi pusztázó le-génység részére leendő beszerzése árlejtés útján el-határozatván, — árlejtési határmárpul folyó 1871-ik évi május hó 21-ik napjának reggeli 9 órája tűzetik ki, melyre a vállalkozni szándékozók a gazdaság-ügyosztály hivatalszobájába 10%-os bántpénzzel el-látva tisztelettel meghívtnak.

Elfogadttnak írásbeli lepecsételt ajánlatok is (Offert) az árlejtés megkezdése előtt; — megjegyez-tetvén, miszerint az árlejtés a vállalkozóra azonnal, — a városra azonban csak a gazd. szék jóváhagyása után emelkednek jogerőre.

Szabadkán, 1871. évi május 1-én.

HIDEGH ÁRPÁD,

főkapitány,
mint helyettes polgármester.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerenésém a n. é. közönséggel tudatni, miszerint 17 év óta fenálló könyv-, zene- és műkereske-désemet ngs. bajsai Vojnits Jakabné, a gymnasiumnak átellenében fekvő házába helyeztem át, és remélem hogy az eddig bennem helyezett bizalmát tovább is tanusítandja.

Nálam a bel- és külföldi irodalom legújabb termékei, zene-és szépművek eredeti bolti áron; — író- és rajzeszközök kicsinyben és nagyban a legjutányosabban kaphatók.

67-1-1

OBLATH LEO.

➔ Mai számunkhoz egy egész iv melléklet van csatolva. ➔

Nyomatott Bittermann Károly özvegyénél Szabadkán, 1871.

és

föld-eladás.

BOTTLIK MÁRTON tulajdoná-hoz tartozó s az I-ső körben a katonai laktanyának szemközt fekvő ház a hozzá tartozó épületekkel együtt, to-vábbá Radonovában fekvő 6 lánca föld szabad kézből eladó.

Venni szándékozók a feltételeket dr. GULN GYÖRGY ügyvéd úrnál megtekinthetik.

Szabadkán, május 3-án 1871.

Dr. Kráhl Lipót

köz- és váltóügyvéd

tisztelettel jelenti,

hogy ügyvédi irodá-ját május 1-től fogva

a 4-ik körbe, ezelőtt

Lázár-féle, jelenleg

saját házába tette át.

55-2

HIRDETMEY.

Vojnits Ida és Vojnits Malvin tulajdonához tar-tozó, s az I-ső körben levő 400 □ öl beltelekkel és két mellék-épülettel ellátott lakház szabad kézből eladandó.

Venni szándékozók a feltételeket dr. GULN GYÖRGY ügyvéd úrnál megtekinthetik. Szabadkán, 1871. év április hó 28-án.

ÁRUFYŐZŐK

59-2-1

BUGÁRSZKY SZVETOZÁR SZABADKÁN.

az izraelita piacon,

Kuty Antal-féle házban levő

fűszer-, anyag-, festék-, szesz- s vegyes-árak, kerti-konyhai-, lóhere- s virágmagvak kereskedéséből ..SZÉCHÉNYHEZ.. címezve.

Cukor, finom, süvegszámra	1 font	34 kr.
Mandula, édes, pugléziái	"	76 "
Olaj, aixi, rendkívüli finom	"	72 "
" repace, kétszertiszt, égetni való	"	34 "
" petroleum, igazi amerikai type	"	"
blanc, tűzmentes	"	26 "
Ligroin, legfinomabb	"	32 "
Ris, mantuai, finom	"	16 "
" fioretone, legfinomabb	"	20 "
Rum, igazi jamaikai, legfin. itéje	1 frt	40 "
" jamaikai, legfinomabb	"	96 "
" " meszles üvegekben	"	56 "
" " " " "	"	28 "
Szőllő, nagy caraburno	1 font	40 "
" apró szicíliai	"	36 "
Tejgyertya (Stearinkerzen)	1 bécsi font	68 "
" " " " "	1 vámfont	62 "
Thea, chinai, Melang de peking, 1/2 flos pak	1 frt	15 "
" " " " " (Pecco)	1 lat	20 "

Naponta

fris szodaviz

kapható.

A szodaviz, mely most általános annyira megkedvel-tett, természetesen ellenségekre is akadt, kik annak élvezete ellea kikelték. — Sok mondatott és íratott a szodaviz jó és rossz tulajdonságairól, haszna- és ártalmasságáról, úgy annyira, hogy sokan, kik ezen vizet előszeretettel itták, tévutra vezet-ve, annak élvezetével felhagytak. Helyén talájkunk tehát a t. közönséget most, midőn itt helyben szodavizgyárt állítottunk, ezen nagybecsü életrendszerü szer tulajdonságairól és hatásá-ról röviden megismertetni, hogy az maga itélhesse meg, vajon kártékony-e vagy sem?

A szodaviz tulajdonságai következők: a gyomor és bélesatorna működését előmozdítja, részint a gyomor tartalom-nak a szodavizből fejlődő szénsav általi keverése, részint pe-dig a béltaghátyára gyakorló gyöngéd izgatása következtében.

A vérbe felvett szénsav, a szív és idegrendszerre izgató hatást gyakorol, a vérkeringést növeli, az eszméletet felfrí-síti, az életrendszer összes mozzanataira üdítőleg hat, az elv-ásztásokat gyarapítja.

A szodaviz ezen elősorolt tulajdonságaiból kitűnik, hogy az emésztést előmozdítja. Ezen tulajdonsága annál nagyobb beesü, minthogy ismeretes, hogy számos élethozsant turó bajok csak rossz emésztés következményei; ilyenek fejfájás, gyomorsav, émelygés, gyomorgöresök ebéd után s a t.; tapasz-talás folytán mindezek a szodaviz rendes élvezete által, melyet a legérzékenyebb életrendszerü egyének is könnyen eltűnnek, kimaradnak.

A szodaviz kitűnő hűsítő ital, élvezeténél kissé csipős ize perenyi borzongást idéz elő, melyre csakhamar meleg érzés és aztán kitartó mérsékelt lehűtés következik.

Egy üveg szodaviz ára 10 kr. Minden üveg vételénél 1 frt. o. é. biztosítékul betéttetik és az üveg visszahozatalával ezen összeg visszaszolgáltatik és kérjük a t.közönséget 24 óra eltelte után az üvegeket visszaküldeni.

Szodaviz kapható:

Hofbauer Vilmos gyógytárában, Kammerer Mihály, Bugárszky Szve-tozár és Váli József kereskedéseikben. Szabadkán, május hóban 1871.

Kammerer M.

Hofbauer V.,

56-1-2

gyógyserész.

RÉSZLET-IVEK

KAMATSZELVÉNYEKKEL.

Számos vevőim naponként felszólítanak, hogy

török sorsjegyekre is részlet-iveket

bocsássak ki, én a játéktervet szigorúan átvizsgáltam, és úgy találtam, hogy minden létező sorsjegyet előnyességben felülmul, minek folytán tehát elhatároztam magamat t. megbízóim kívánatát teljesíteni.

Váltóüzletem sok évi fentartása óta e jelszóval:

52-3-2

„Csak Fortunánál található a valódi szerencse“

elvéstem, a t. közönségnek mindig valami újat, előnyösét hasznathozót ajánlani; ezuttal is oly arrangement-t hoztam létre, melynek következtében a befizetett részletek biztosíthatók; a befizetett pénz kamatot hoz, és a résztvevő külön ingyen a két legérdekesebb és legelőnyösebb sorsjegyekre, melyet csak az európai tőzsdei árjegyzék bír felmutatni, egyedül és valamennyi nyereőre játszik.

Ugyanis 30 havi részletben 10 forintjával kapható nálam:

1 ötöd 1839. Rothschild állam-sorsjegy

és egy **egész**

3% teljesen befizetett 400 francos török állam-sorsjegy.

Az 1839-iki Rothschild-sorsjegyeknek még csak 6 huzásuk lesz, a legközelebbi 1871. június 1-én történik, főnyeremény **220000 frt. p. p.**

Egy ötöd 1839-iki sorsjegy kihuzott sorozatát kötelezem magamat 260 frton egy hónappal a sorozathuzás után beváltani. —

A 400 francos török-sorsjegyeknek minden két hónapban van egy huzásuk, és pedig június 1-én, augusztus 1-én, október 1-én, december 1-én, február 1-én, április 1-én.

Főnyeremény 600.000, 300.000 stb. franc aranyban.

A legkisebb nyereő, melyet minden sorsjegynek nyerni kell. 400 franc aranyban: külön fizetek a befizetés tartama alatt kamat fejében 30 francot aranyban, s e célból a részletivek mindegyikén 4 db szelvény van 6 francjával, melyek váltóüzletemben 6—6 hónaponként aranyban és minden levonás nélkül beváltatnak. —

☞ Az első 10 frtos részlet befizetésével a vevő mindkét sorsjegy birtokába lép és úgy az egész nyereőkre mint a kamatélvezetre egyedüli igénynyel bír.

☞ Sorsjegyeim; melyek felől részletiveket kiállítok, bármikor megtekinthetők és minden órában kiválthatók.

☞ Előbb teljesített részletekért 6% évi kamatot engedek

☞ Megkötött üzletek semmi szín alatt fel nem bonthatók.

Ezen beosztással úgy a játékkedvelő közönségre, mint azokra, kik tőkájukat jól akarják kamatoztatni, teljes tekintettel voltam, és azon kellemes reményben, hogy a t. közönség tömeges részvétellel fog megtisztelni.

Huzási jegyzékek

ingyen és bérmentve küldetnek minden huzás után, még akkor is, ha az eredeti sorsjegyek már kiváltattak.

vagyok tisztelettel

Fischer M. L.

váltóház a „FORTUNÁHOZ“ Pesten.

Megrendelések Szabadkán is elfogadtatnak, ügynökömmel. Blau Simon szállitmányi és bizom. üzletében.

Árlejtési hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város gazdasági ügyosztálya részéről ezennel közzéteszi a következőképpen...

Ellógadhatnak írásbeli lepecsételt ajánlatok (olított) is az árverés megkezdése előtt...

Szabadkán, 1871. évi április hó 25-én.

Polgármester helyett:

Hideg Árpád, főkapitány.

Birtok eladás.

Sz. kir. Szabadka város Kelybái pusztán fekvő Kardos György és Kardos férjezett Fajnor Mária tulajdonukhoz tartozó b. Redl szomszédságában...

Venni szándékoztatók érintkezhetnek Bóbits János városi alkormányossal személyniesen vagy levéllel Szabadkán.

ROTHSCHILD & Comp. BÉCSBEN, Opernring 21. szám.

Uj legelőnyös társasjátékok

300.000, 250.000, 220.000, 200.000, 150.000, 140.000, 100.000, 70.000, 50.000, 25.000 frt stb. stb.

- nyereményekkel 20 darab 1864-ki csász. kir. osztrák államsorsjegyre egy helyeggel ellátott részletjegyre...

Érvényes minden huzáshoz 1864-ki államsorsjegy 20-ad részletjegyre 8 frtjával...

5-ödrész 1839-es sorsjegy 20-ada 10 frt. 10 db 95 frt., 20 db 185 frt.

Igérvények minden huzáshoz.

Megbízások a csász. kir. főzse részére készpénz vagy arányos összeg befizetése mellett...

Blad és vesz állampapírokat, sorsjegyeket, bank vasut- és forgalmi-részvényeket.

Átnézetek, tervek, huzás-lajstromok ingyen.

Rothschild & Comp. in WIEN.

40-24-5

OPERNRING 21.

in WIEN.

Rendkívüli árleszállítás!

Adomák és jellemvonások a nagy színészeletről (50) 35 kr. — Arany költeményei 2 köt. (2 ft 50 kr) 1 ft 70 kr. — Arany, Toldy és Toldy estéje (1 ft) 65 kr. — Arany, Toldy estéje (1 ft) 65 kr. — Arany, L., Gyakorlati javaslatok a birkatenyésztés körében (50 kr) 25 kr. — Bezeredy, Földes esték (1 ft) 40 kr. — Bartosságh ross, Széchenyi István életrajza (80 kr) 35 kr. — Bozóky, Koronázás könyve (50 kr) 35 kr. — Cassius, Buda-könyve, hasznos ismeretek s mulattató olvasmányok, szerk. Greguss és Hunfalvy; esinos réz- s számos a szöveg közé nyomtatott fametszvényekkel, 2 vastag nagy köt. (10 ft) 6 ft. — Czuczor költeményei, a költő arcképe-vel 3 köt. (4 ft 20) 2 ft 60 kr. — Dalnady, Szerellem. Költemények (1 ft 60 kr) 1 ft 10 kr. — Dobos, Az uri ima köve (1 ft 60 kr) 1 ft 10 kr. — Dugonics, A szereseinek (1 ft 20) 60 kr. — Dugonics, Trója veszedelme (80 kr) 40 kr. — Eöry, Az állat-ország képekben (2 ft) 1 ft. — Eöry, A madár-világ képekben (1 ft 50) 75 kr. Eötvös, Elbeszélések. (1 ft 40) 85 kr. — Erdélyi, Válogatott magyar közmondások (1 ft) 50 kr. — Erdélyi, Válog. magyar népdalok (1 ft) 65 kr. — Fáy, eredeti meséi (80 kr) 55 kr. — Eány, A szutyogfalviak (2 ft) 1 ft 35 kr. — Fekete, Híres alföldi betyár Rózsa Sándor viselt dolgai (80 kr) 50 kr. — Frankenburg, Az öreg bo vigadók 2 köt. (2 ft 1) 1 ft 35 kr. — Freitag, Kalmár és báró „Soll u' Haben“ (3 ft 50) 2 ft 35 kr. — Gazdászati Göthe, Werther keservei (1 ft) 65 kr. — Guszman, Széchenyi István (40 kr) 20 kr. — Háborúkönyv az 1859-ki olasz hadjárat (2 ft) 1 ft 35 kr. — Háborúkönyv. Az 1866-ki hadjárat ismertetése. Kép és térképekkel (3 ft) 2 ft. — Hájuk. Visszaemlékezések. Jelenet. és adomák a magy. életről (1 ft) 65 kr. — Hazánk. Képekkel ellátva 1 foly. (6 ft) 3 ft. — Hegedüs, Arnyak. Nevezetes büntettek gyűjteménye 2 köt. (2 ft) 1 ft 35 kr. — Illés, Világtört. a legrég. rettárhoz (2 ft) 1 ft 35 kr. — Jókai Decameronja. 50 nov. 5 köt. 5 ft 20 kr. — Jókai Színművek 3 köt. (3 ft) 3 köt. (3 ft) 2 ft. Jósika Miklós, emlékirat 4 köt. (4 ft) 2 ft 50 kr. — Ket. mostoha 2 köt. (2 ft) 1 ft 35 kr. — Regé-várak 3 köt. (3 ft) 2 ft. — Kisfaludy Károly Tihamér (80 kr) 55 kr. — Koronázási emlékkönyv (20 kr) — Kossuth a forradalom végnapjairól (60 kr) 40 kr. — Kossuth L. országgyűlési beszédei (2 ft) 1 ft 35 kr. — Lauka szellemi szikrák (2 ft) 1 ft. — Lisznyai, Dalzongora (2 ft) 1 ft. — Litkay, Margit (1 ft 50 kr) 75 kr. — A magyar tört. versekben (50 kr) 25 kr. — Majláth, magy. regék, mondák és népmesék (2 ft 50 kr) 1 ft 65 kr. — Merényi, Dunamelléki eredeti népmesék 2 köt. (2 ft) 1 ft 35 kr. — Eredeti népmesék 2 köt. (2 ft) 1 ft 35 kr. — Merényi, Dunamelléki eredeti népmesék (2 ft) 1 ft 35 kr. — Nemzeti színház kiadja Toldy Istv. 6 köt. (4 ft 80 kr) 2 ft 40 kr. — Nentwich, amerikai utazásom 3 közzaj és 1 földabrosszal (3 ft 70 kr) 2 ft 50 kr. — Országgyűlési emlékkönyv 1866—1867 (5 ft) 2 ft 50 kr. — Pálffy, az atyai ház 2 köt. (2 ft) 1 ft 35 kr. Palugyay, Magyarország tört. földirati s újabb állami legújabb leírása 4 vast. köt. (16 ft) 8 ft. — Ráth, német magy. és magy. német. műszótára az új törvényhozásnak köve (1 ft 50 kr) 75 kr. — Rogé 1865 20 füzet (5 ft) 3 kr. — 1866-iki folyt. 24 füzet (6 ft) 4 ft 1867-iki folytatás 24 füzet (6 ft) 4 ft. — Sá fá r k o d ó magy. gazda 2 köt. (1 ft 40 kr) 70 kr. — Szeberényi, Politikai szövekműveket (2 ft) 1 ft 35 kr. — Széchenyi, Hunnia (2 ft) 1 ft 35 kr. — Széchenyi, Politikai iskolája 3 vast. köt. (7 ft 50 kr) 4 ft 80 kr. — A szegény ember és gyermekei (2 ft) 1 ft 25 kr. — Szegly, a harmadik szomszéd (2 ft) 1 ft. — Szilágyi, a forradalom történet 1848—9-ben (2 ft 50 kr) 1 ft 25 kr. — Szilágyi, a magy. forradal. férfiai 1848—49-ben (2 ft) 1 ft. — Szilágyi, vértanúk a magy. tör-Elendi géptan (40 kr) 20 kr. — Tompa Mihály versei. A költő arcképevel 5 köt. (6 ft 25 kr) 4 ft 10 kr. Vadnay, a kis ründer 2 köt. (2 ft) 1 ft 35 kr. — Zschokke Áhitat örüi 2 köt. (2 ft 50 kr) 1 ft 65 kr.

Német könyvek.

Addison Beiträge z. Zuschauer u. Plauderer (2 fl.) — 80 kr. — Diderots Romane u. Erzählungen. 1 fl. 20 kr. — Montsquier's Persische Briefe (2 fl.) 1 fl. — Swift's Tagebuch in Briefen an Stella (3 fl.) 1 fl. 20 kr. — Addison. Aus dem Notizbuche eines Richters (70 kr.) 25 kr. — China, historisch, romantisch geschildert. Mit 24 Stahlstichen u. einem Anhang. Das neueste aus d. Länder u. Völkerkunde eleg. geb. (12 fl.) fl. Familien Shakspeare eine zusammenhängende Auswahl aus Shakspeare's Werken geb. (6 fl.) 3 fl. — Die Fundgrube. — Ein wahrer Rathgeber u. reicher Hausschatz für Stadt u. Land, 6 Bände (14 fl.) 4 fl. — Georg. Das polit. Testament. Ludwig des 14-ten (2 fl.) 45 kr. — Ghillany. Die Menschenopfer der alten Hebräer (5 fl.) 2 fl. 40. — Hesslein. Unter dem Schleier der Nacht 4 Bde (3 fl.) 1 fl. 40 kr. — Hesslein. Die gnädige Frau 5 Bde (4 fl.) 1 fl. 65 kr. — Kaiserr. Japan nach d. besten Quellen geschildert. Mit 24 Stahlstichen. Eleg. geb. (15 fl.) 4 fl. — Kliger's sämtliche Werke 12 Bde mit d. Portr. d. Verfassers (25 fl. 30 kr.) 2 fl. — Lehmann. Goethe's Sprache u. Geist (3 fl. 65 kr.) 1 fl. — Le-Sage. Geschichte des Gil Blas von Santillana. Illustriert mit 600 fein. Holzschnitten (8 fl. 42 kr.) 2 fl. 40 kr. — Lichtenberg's England 8 Bde Prachtausg. (14 fl.) 9 fl. 50. — Macanulay's ausgewählte Schriften 2 Bde Prachtausg. (2 fl. 50 kr.) 1 fl. 50 kr. — Pfundheller. Zweifelhafte Existenzen (2 fl.) 50 kr. — Ranke. Deutsche Geschichte geistige Leben u. Streben der ausserdeutschen Culturwelt. Bd. I. (9 fl.) 4 fl. — Bd. II (9 fl.) 4 fl. Bd. III (3 fl.) 1 fl. 20 kr. — Scholz. Der belehrende Hausvater. Mit vielen Illustrationen (3 fl. 20 kr.) 1 fl. — Thier's. Geschichte d. Consulats u. Kaiserreichs 20 dicke Bände (33 fl. 40 kr.) 12 fl. — Virchow. Hand- u. Mittel (2 fl.) 1 fl. — Himf's. Auserlesene Liebeslieder (50 kr.) 25 kr. — Hornyanszky. Geogr. Lexicon die Leichtsinigen 2 Tle (1 fl.) 65 kr. — Josika. Zolyomi (50 kr.) 35 kr. — Josika. Zinyi der Dichter u. Königinen (20 kr.) 10 kr. — Leibitz. Die Blumengärtnerei u. Blumeisterei (1 fl.) 50 kr. — Leibitz. Populäre Encyclopädie der Landwirthschaft. — Ein belehr. Handbuch f. Gutsbesitzer, Wirthschaftsbeamte, Päch- 3 Bde (1 fl. 20 kr.) 60. — Petöfi Alex. Lyrische Gedichte 2 starke Bände (4 fl. 50 kr.) 2 fl. 85 kr. — Die magyarische d. Landwirthschaft (1 fl. 40 kr.) 70 kr. — Schopff. die Verwaltung der Landgüter (1 fl.) 50 kr. — Schopff, der vor- sichtige Kapitalist (2 fl.) 1 fl. — Seitz. der ärztliche Begleiter f. gebildete Familien auf dem Lande (1 fl. 50 kr. 75 Stelzhammer, Jugend Novellen (1 fl.) 50 kr. — Szechenyi, über den Credit (2 fl.) 1 fl. 35 kr. — Scenen u. Bilder aus dem ung. Revolutionskriege (1 fl.) 50 kr. — Szilágyi, die letzten Tage der magyarischen Revolution (60 kr) 30 kr. — Winter, neue Erzählungen. Mit 6 fein color. Bildern (2 fl.) 1 fl. — Schiller's, sämtliche Werke 2 Bände sehr schöner Druck 1 fl. 80 kr. Dieselben elegand gebunden 2 Bde 2 fl. 40 kr. Goethes sämtliche Werke eleg. geb. 6 Bde 8 fl. 10 kr. — Lessing's sämtliche Werke 6 Bde in 2 eleg. Lwdbänden 3 fl. — Shakspeare's sämtliche Werke 12 Bde in 4 eleg. Lwdbde 4 fl. Dieselbe in 1 eleg. Lwdband 2 fl. 50 kr. — Börne's sämtliche Werke 12 Bde in eleg. Lwdbdn. 5 fl 40 kr. — Populäre Naturgeschichte der 3 Reiche v. Beudant, Milne Edwards u. Juffien mit mehr als 1000 getreuen Abbildungen 3 Bde eleg. geb. 6 fl.

Billigste Musikalien der Welt!

Beethoven's sämtliche Sonaten nur 2 fl. — Clementi sämt. Sonatinen 70 kr. — Mozart sämtl. Sonaten nur 2 fl. — Ganze Opern als: Auber, Stumme v. Portici, Beethoven, Fidelio, Bellini, Norma, Romeo és Julia Puritaneer, Boieldieu, Weisse Dame, Donizetti Lucia, Liebestrank, Herold Zampa, Mozart, Don Juan, Figaro, Zau- von 70 kr bis 1 fl. 50 kr. Dieselben Opera mit Text von 80 kr. bis 1 fl. 40 kr. Sämtliche Ouerturen von: Mozart, Beethoven, Cherubin, Weber, Schubert, Spohr, Lindpaintner, Boieldieu Herold, Auber u. Spontini, Bellini u. Rossini, nur 80 kr. pr. Bd. Dieselben vierhändig von 1 fl. bis 1 fl. 40 kr. Gesänge als: Arien Album (50 Arien f. Sopran, Alt, Tenor o. Bass pr. Stimme nur 2 fl. Liederschatz, 200 beliebteste Volks, Vaterlands, Soldaten, Jäger, Studenten u. Liebeslieder nur 2 fl. Schuber Album für hohe o. niedere Stimmen. Schubert sämtl. 70 Lieder nur 2 fl. Vidéki megrendelések utóvetél mellett gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Aufträge vom Lande werden prompt u. schnell gegen Nachnahme effectuirt.

TRAUB B.

könyvkereskedése Szegeden.

HIZOTT ökrök eladása.

SZEGED-BAJMAKI vasút állomástól 3 negyed órányira fekvő Sári pusztán 16 darab és SZABADKATÓL 5 negyed mértföldnyire eső kelebiai pusztán 7 darab minden pillanatban megvehető.

MOLNÁR,
tisztartó.

A tavaszi és nyári idényre

bátorkodom a n. é. közönséget figyelmeztetni, hogy a legjobb és divatos kelmekezők, a legújabb szabás szerint, úri ruhák feltűnő olcsó áron, nálam mérték szerint megrendelhetők, ugyancsak régi ruhák újakra kicserélhetők.

Vidéki megrendelések gyorsan és gondosan eszközöltetnek.

3166 **Böhm Sándor.**
Szutsics-féle ház, a városi gyógytár átellenében.

Hihetetlen
de
mégis igaz,
hogy az alább felsorolt
szabályzott órák
oly
gunyos olcsó áron
áruktanak.

Csak 10 ft egy valódi ezüst hengeróra, kristály-üveggel, perem-árral, valódi talmi-arany láncsal, nyakéremmel és jótállási jeggyel.

Csak 19 ft 50 kr egy valódi angol legfinomabb talmi-aranyozású ezüst-chronometeróra, kettős koponyával legfinomabban zömörözve fin talmi-arany láncsal nyakéremmel és jótállási jeggyel.

Csak 15 ft 50 kr egy valódi angol legfinom talmi-aranyozású ezüst-chronometeróra, egy koponyával, láncsal, nyakéremmel valamint jótállási jeggyel.

Csak 14 ft egy valódi angol talmi-arany hengeróra, legújabb mintájú, kettős kristály-üveggel, melyben a szárazság elzárva is látható, talmi-arany láncsal, nyakéremmel és jótállási jeggyel.

Csak 14 ft egy talmi-arany óra kettős koponyával, aranyozott, rugóra, kristály-üveg és álmányúval valódi talmi-arany láncsal, nyakéremmel és jótállási jeggyel.

Csak 17 ft egy valódi angol, ezüst horgonyóra kristály-üveg és fiamon vésett, láncsal és nyakéremmel valamint jótállási jeggyel.

Csak 15 ft vagy 18 ft egy angol Prince of Wales, remontóra a legrosszabb nagysággal, kálber kristály-üveggel, álmányúval, valódi csinos talmi-aranyba foglaltva. Ezen órákban többek felett azonosítványt bírnak, hogy kules nélkül lehet őket gazdáni és felhuzni. Ly órákhoz mindenki ingyen egy talmi-arany áncot, jótállási jeggyel kap.

Csak 15 vagy 18 ft egy egészen kisded remontóra, valódi ezüsttel és aranyozással, nemkülönben valódi talmi-arany nyakéremmel és jótállási jeggyel.

Csak 13 ft egy ezüst hengeróra rugonyával és erős kristály-üveggel, láncsal és nyakéremmel talmi-aranyból.

Csak 22 ft egy legfinom, ezüst horgonyóra, 15 rubinra, legfinom talmi-arany láncsal.

Csak 22 ft egy ezüst remontóra, mely kú és német felhuzható, talmi láncsal és nyakéremmel.

Csak 24, 26, 28 ft arany női órák láncsal, valódiem és jótállási jeggyel.

Talmi-arany láncok: árak: 1, 1,30, 1, 60, 2, 3, 4, 5, 6 ft; hosszuk: 1,60, 2,20, 3, 4, 5, 6, 7 ft.

Vidéki megrendelések gyorsan és gondosan eszközöltetnek.

Az összegnek előre beküldése, vagy utányvét mellett, minden megrendelés 24 óra alatt teljesítetnek, és a kivétel nélkül meg nem felelő órák a legközelebbi évfolyamra kerülnek. Nem szabályzott órák 2 forint alattiak. — A jegyzékek ingyen.

Óraművesek és órakereskedők, nálam az órák minden nemében nagy választék készlettel találhatók; csak az órák készletét megszerzés Angolból, valamint a tomeses áru forgalom tesz lehetővé az órákat olcsó áron eladni.

GLATTAU N.
Első bécsi óratelepszete (Etablissement)
51. Kärntnerstrasse im Palais Folese, 51. 309

HIRDETMÉNY.

Alulirottak tisztelettel jelentik a n. é. közönségnek, mi-szerint a

paliesi fürdő

f. hó 14-én megnyittatik.

Lakszobákat a paliesi intézetben lakó bérlőknél rendelhetni meg; a fürdő hatására vonatkozó mindennemű értesítéseket dr. **WIENER S.** paliesi fürdőorvos úrnál nyerhetni május 20-ig Szabadkán, azontul a fürdőintézetben.

A vendégek mindennemű kényelméről jó konyha és italokról gondoskodva van; reggel és este **Herzenberg Sándor** zombori zenekara fogja a legválogatottabb zenedarabokat játszani. Palies ez idénytől fogva rendes postaállomás, a vasuttal egyenes összeköttetésben van, és vize mind terjedelemre mind mélységre nézve rendkívül gyarapodott.

Mély tisztelettel

HOFFMANN ÉS KRÁL,

bérlők.

ANNONCEN-EXPEDITION

von

Haasenstein & Vogler

vermittelt in alle existirenden Zeitungen Annoncen.

berechnet weder Porto, noch Provision, sondern nur die Originalpreise.

bewilligt je nach Maassgabe der Ordres zu vereinbrende Rabatte

liefert über alle Insertionen, ob gewünscht oder nicht Belege,

erspart den Inserenten alle und jede Spesen.

besorgt bei Benutzung ausländischer Blätter correcte Uebersetzungen.

gibt auf Wunsch bereitwilligst vorherige Kosten-Anschläge.

versendet gratis und franco die neuesten und correctesten Insertions-Tarife.

garantirt für alle Fälle die strengste Discretion.

<p>Special-Agenten aller Hauptblätter der Schweiz, Schwedens, Norwegens, Dänemarks und Hollands.</p>	<p>Pächter grosser in- und ausländischer Zeitungen, n. A.: „Wiener Zeitung“, „Morgenpost“, „Fughl“, „Kikeriki“, „Oekonomist“, in Wien, „L'Indépendance belge“ in Brüssel, „Hollandsche Handels“ in Amsterdam, n. s. w.</p>	<p>Alleiniger Vertreter der grossen Pariser und der be- deutendsten französischen Pro- vinzialblätter.</p>
--	--	--

Domelle

der überall gleichlautenden Firma:

WIEN, Neuer Markt II; — PRAG, Graben 27.

Hamburg, Lübeck, Berlin, Frankfurt a. M., Leipzig, Dresden, Chemnitz, Halle a. S., Breslau
Köln, Stuttgart, München, Nürnberg, Basel, Zürich, St. Gallen, Genf, Lausanne.